

«Күләш Байсейітова атындағы
Қазақ ұлттық өнер университеті»
РММ Ғылыми кеңесінің шешімімен
БЕКІТІЛДІ
« 13 » *сәуір* 2025ж. № *1* жаттыма
Ғылыми кеңестің төрағасы
Т. А. Ақмұлыбаев

6B02088(2) «МЕДИАРТ ПЕН КРЕАТИВТІ ИНДУСТРИЯЛАР» БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫ БОЙЫНША ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ ЕМТИХАН ТАЛАПТАРЫ

✓ БАКАЛАВРИАТ

Кафедра атауы	Білім беру бағдарламасының атауы	Топ	Мектептен н/е колледжден кейін қабылдау	Даярлық топ	Шекті балл
«Операторлық өнер, дыбыс режиссурасы және арт-менеджмент»	6B02088(2) Медиарт пен Креативті индустриялар»	Қазақ Орыс Ағылшын	Орта (толық) жалпы білім (сонымен қатар өнер саласында 5-7 жылдық білімі болғаны жөн); Өнер бағыттары бойынша арнаулы орта білім.	Бар	75 грант және ақылы

- «Медиарт және креативті индустриялар» – цифрлық медиа, медиатехнологиялар, продакшн және мультимедиаға басымдық беріледі.
- Жоғары деңгейдегі жалпы білімдік дайындық пен дамыған визуалды интеллект, ақпаратты, медиахабарламаларды және цифрлық контентті жылдам талдау қабілеті.
- Креативті және технологияға бағытталған ойлау, цифрлық медиаформаттар (бейне, анимация, AR/VR, подкаст) жасау үшін түпнұсқа идеяларды ұсыну қабілеті.

- Медиамәдениет, визуалды коммуникациялар және цифрлық өнер салаларына терең қызығушылық пен білім, сторителлинг, визуалды айдентика және аудиториямен жұмыс істеу қағидаттарын түсіну.
- Дамыған ассоциативті және концептуалды ойлау, медиа трендтер, жанрлар мен технологиялар арасындағы байланыстарды анықтау қабілеті.
- Өзіндік жұмыс және медиатоппен жұмыс істеу дағдылары, шығармашылық үдерісті ұйымдастыру, продюсерлік және digital ортада жобаларды басқару қабілеті.
- Қазіргі медиаформаттар мен трендтерге бағытталу: видеоблогинг, цифрлық маркетинг, NFT, метавселене, подкастинг, XR, генеративті өнер және т.б.
- Adobe Creative Cloud, Figma, DaVinci Resolve, Midjourney, Blender, AI құралдары мен мультимедиялық платформаларды еркін меңгеру.

БІРІНШІ ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ ЕМТИХАН: Арт-жоба бойынша презентация жасау

Медиажоба - бұл медиамәдениет пен цифрлық технологиялар саласында жүзеге асырылатын авторлық идея, оның негізінде визуалды, дыбыстық немесе интерактивті контент жасаудағы стандартты емес тәсілдер жатыр.

Реферат - бұл медиажобаның жазбаша түрде кең көлемде сипатталған нұсқасы, онда жобаның мақсаттары, міндеттері, әдістері, қолданылатын технологиялар, жүзеге асыру кезеңдері мен шығармашылық құндылығы ашылады.

Презентация - бұл ауызша баяндама мен қабылдау комиссиясы алдында қорғауға арналған жобаның қысқаша, визуалды түрде ұсынылған нұсқасы.

Презентация талаптары:

- Көлемі – кемінде 15 слайд.
- Форматы – Microsoft Power Point (pptx) немесе PDF (pdf)
- Қорғау ұзақтығы – 7-10 минут.

Презентацияның мысалдық құрылымы:

- Титулдық слайд (Т.А.Ә., жоба атауы, қала, жыл)
- Медиажоба концепциясы
- Мақсатты аудитория және идея
- Таңдалған медиаплатформалар (YouTube, TikTok, Instagram, Spotify және т.б.)
- Жобаның визуалды және дыбыстық стилі (референстер, moodboard)

- Қолданылатын технологиялар (AR/VR, NFT, AI, анимация және т.б.)
- Жүзеге асыру кезеңдері
- Контентті ілгерілету және дистрибуция
- Күтілетін нәтиже мен әсер
- Құжаттама және кері байланыс

Бұл құрылым қатаң үлгі емес – жобаның ауқымы мен ерекшеліктеріне байланысты автор оны өзгертуі мүмкін, кейбір элементтерді қосу немесе алып тастауға болады.

Техникалық және стилистикалық талаптар:

Техникалық және стильдік талаптар:

- Біртұтас графикалық стиль және форматтау
- Сауатты және ұқыпты рәсімдеу
- Визуалды контентті пайдалану (кадрлар, диаграммалар, мысалдар, интерактивті элементтер)
- Үздіксіз мәтіннің аз болуы, инфографика мен мультимедиалылыққа басымдық

Жоба мына дағдыларды көрсетуі керек:

- Визуалды және концептуалды түрде негізделген медиажоба жасай алу
- Контент жасауға арналған цифрлық құралдарды меңгеру (бейне, фото, анимация, дыбыс)
- Медиаплатформалар мен мақсатты аудиторияны түсіну
- Сторителлинг, дистрибуция және digital ортада ілгерілету дағдылары
- Жобаны нақты іске асыруға дайын болу

Жобаның болжамды тақырыптары:

- Видеоблог немесе мини-сериал (YouTube, TikTok немесе Instagram): студенттік өмір, мәдениет, хобби туралы.
- Подкаст: мәдениет, музыка, кино, экология, мектеп өмірі және т.б.
- AR/VR көмегімен жасалған виртуалды көрме немесе квест
- Сандық өнер коллекциясын жасау (NFT-суреттер немесе 3D-модельдер)
- Медиакампания: жас орындаушыны, идеяны немесе әлеуметтік мәселені таныстыру
- Иммерсивті инсталляция: дыбыс, жарық және эмоциялар арқылы әсер ететін бөлме
- Мини-документалды фильм, веб-сериал немесе оқиға
- Анимациялық бейнелер немесе motion-дизайн стиліндегі роликтер
- Жеке блог, профиль немесе YouTube арнасын дамыту идеясы
- Мобильді қосымша: шығармашылық, байланыс, оқу үшін

- Нейрожелілермен жасалған визуалды тарихтар (мысалы, Midjourney, Runway т.б.)
- Медиа, өнер және технологияны біріктіретін жоба (дыбыс + жарық + бейне)
- Болашақ медиаформат концепциясы: метавселеннойдағы шоу
- Мәдениет, экология, тең құқықтар, сән сияқты маңызды тақырыптардағы медиа-платформа
- Онлайн көрме немесе медиаперформанс
- Медиаасауаттылық туралы жоба: фейктерді тану, жаңалықтарды сыни қабылдау
- Креативті форматтар: 360° бейне, интерактивті stories, мультисценарийлі бейнелер
- Сандық шығармашылық, визуалды мәдениет және медиаға байланысты өз идеяңыз

Реферат талаптары:

Реферат – бұл креативті жобаның жазбаша сипаттамасы, оның көлемі 15-20 бет болуы тиіс. Ол құжаттарды тапсыру кезінде қабылдау комиссиясына ұсынылады, ал белгіленген мерзімнен кеш тапсырылған жұмыстар қарастырылмайды. Реферат талапкер тарапынан қазақ немесе орыс тілінде өздігінен орындалуы тиіс, ал оның тақырыбы мен мазмұны таңдалған білім беру бағдарламасына сәйкес келуі қажет.

Рефераттың құрылымы: титулдық бет, кіріспе (тақырыптың өзектілігі, мақсаты мен міндеттері, зерттеу объектісі мен пәні, тақырыптың зерттелу деңгейі, зерттеудің практикалық маңызы, жұмыстың құрылымы), негізгі бөлім (арт-жобаның сипаттамасы мен талдауы), қорытынды, пайдаланылған әдебиеттер тізімі және қажет болған жағдайда қосымшалар (жалпы бет санына кірмейді).

Рефератты рәсімдеу талаптары: шрифт – Times New Roman, өлшемі – 14, жоларалық интервал – бір, шеттері: жоғары және төмен – 2 см, сол жақ – 2 см, оң жақ – 2 см, абзацтық шегініс – 1,25 см. Мәтінде пайдаланылған дереккөздерге міндетті түрде сілтемелер берілуі керек, ал соңында олар ресімделген тізім түрінде көрсетіледі. Алдын ала жарияланған ғылыми мақалалардың болуы құпталады, бірақ міндетті талап болып табылмайды.

Рефераттың мысалдық құрылымы:

- Жобаның концепциясы – негізгі идея, бірегейлік, өзектілік, негіздеме.
- Миссия және көзқарас – жобаның мақсаты, оның ұзақ мерзімді перспективалары.
- Мақсатты аудитория – жоба кімге арналған, жасы, қызығушылықтары бойынша сегменттеу.
- Команда және рөлдер – негізгі қатысушылар, олардың функциялары мен құзыреті.
- Маркетингтік стратегия – насихаттау арналары, PR, серіктестермен өзара әрекет.
- Қоршаған ортаны талдау (SWOT және PEST) – жобаның табысына әсер ететін факторларды зерттеу.
- Мақсаттарды қою (SMART) – нақты, өлшенетін және қол жеткізуге болатын мақсаттар.
- Бюджет және қаржыландыру – жоспарланған шығындар, мүмкін болатын табыс көздері.

- Іске асыру жоспары – кезеңдер, мерзімдер, бақылау нүктелері.
- Орын және техникалық талаптар – өткізу орны, қажетті ресурстар.
- Күтілетін нәтижелер – болжамды әсерлер, тиімділікті бағалау.
- Жобаның болашағы – аяқталғаннан кейінгі перспективалар.
- Тәуекелдер және мәселелер туындаған жағдайда әрекет жоспары – мүмкін болатын қауіптер және оларды шешу жолдары.
- Құжаттама және есеп беру – заңды бөлім, қажетті құжаттар.
- Қорытынды – түпкілікті қорытындылар, қысқаша қорытынды.

ЕКІНШІ ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ ЕМТИХАН:

Коллоквиум – бұл ауызша түрде өтетін әңгімелесу, оның мақсаты - талапкердің мотивациясын, интеллектуалдық деңгейін, цифрлық медиа саласындағы білімін, сондай-ақ жеке және креативтік әлеуетін анықтау.

Коллоквиумға қойылатын талаптар:

1. Медиаәдениет пен креативті индустриялар саласындағы білім

- Медиаөнердің негізгі бағыттары: видеоблогинг, подкастинг, цифрлық өнер, NFT, AR/VR, интерактивті контент
- Цифрлық медиа мен визуалды мәдениеттегі заманауи трендтер (YouTube, TikTok, метавселене, AI, сторителлинг)
- Заманауи медиаиндустриядағы (оның ішінде қазақстандық) маңызды тұлғаларды білу
- Медианың мәдени және тұтынушылық трендтерді қалыптастырудағы рөлін түсіну

2. Медиа саласындағы жаһандық және жергілікті үдерістерді түсіну

- Цифрландыру, жасанды интеллект және кросс-платформалық шешімдердің контент өндірісіне ықпалы
- Қазақстандағы креативті медиа мен медиакәсіпкерліктің дамуы
- Ғаламдық технологиялық платформалардың жергілікті медиаформаттарға әсері

3. Кәсіби ерекшеліктерді түсіну

- Медиакреатор, видеоблогер, подкастер, digital-дизайнер, медиапродюсер деген кім?
- Қазіргі медиаплатформалар қалай жұмыс істейді, жеке бренд пен медиастратегия қалай құрылады
- Медиажоба, медиажоспар, формат және контент форматтауы деген не?

4. Интеллектуалдық және мәдени деңгей

- Қазіргі заманғы өнер, дизайн, кино және визуалды мәдениет салаларында кең көзқарас
- Әртүрлі медиаформаттарды талдау және бағалау қабілеті, визуалды стильдерді салыстыра білу
- Өз ойын білдіре білу, логикалық жауап құру, идеяларын дәлелдей білу

5. Шығармашылық әлеует

- Түпнұсқа идеялар мен бейнелеудің ерекше тәсілдерін ұсыну қабілеті

- Концептуалды және визуалды ойлау дағдылары (мысалы: YouTube жобасына атау, клип немесе NFT серия идеясы)
- Формат, технология және жанр бойынша экспериментке қызығушылық

6. Жеке және ұйымдастырушылық қасиеттер

- Өз бетінше және топпен жұмыс істей алу қабілеті
- Өзінің жобасын және өзін таныстыра білу
- Бастамашылдық, қарым-қатынас орната білу, медиатоптағы рөлдерді түсіну

7. Цифрлық және техникалық сауаттылық

- Premiere, CapCut, Figma, Canva, OBS, GarageBand, Midjourney және басқа бағдарламаларды меңгеру
- Digital ортада бағдарлана білу, әртүрлі құрылғылар мен платформаларға арналған медиақұралдар жасау
- AI-контенттің негіздерін, TikTok/YouTube алгоритмдерін және медиа-аналитика принциптерін түсіну

8. Тілдік дағдылар

- Қазақ және орыс тілдерін меңгеруі міндетті
- Ағылшын тілін білу құпталады (әсіресе контентті тұтыну/жасау үшін)

9. Медиа саласындағы практикалық тәжірибе

- Мектептік немесе жеке медиажобаларға қатысу: видеоблогтар, подкастар, дизайн, блог жүргізу, түсірілім, TikTok контент
- Байқауларға, челленджерге, көрмелерге, цифрлық хакатондарға қатысу
- Визуалды, аудиовизуалды немесе цифрлық контент жасауға бастама таныту

Өткізу форматы:

Коллоквиум сұхбаттасу/пікірталас форматында өтеді, онда келесілер анықталады:

- Медиаसाуаттылық пен цифрлық мәдениет деңгейі
- Кәсіби ерекшеліктер мен қазіргі медиабейненің түсінігі
- Эстетикалық ойлау мен визуалды қабылдау
- Бағдарламада оқуға деген саналы көзқарас пен мотивация
- Контентпен, аудиториямен, технологиямен және идеямен жұмыс істеуге дайындық

Бағалау және критерийлер:

Коллоквиум талапкердің қазіргі заманда медиапродакшнның, цифрлық технологиялар мен визуалды мәдениеттің маңызын қаншалықты түсінетінін бағалауға бағытталған. Талапкер заманауи медиаиндустрия, цифрландыру, тұрақты даму, жасанды интеллект және олардың қоғам мен мәдениетке әсері туралы білімін көрсетуі тиіс. Сонымен қатар, медиажобалар қалай жасалады, олар адамдарға қалай әсер етеді және интернеттегі жаңа коммуникациялық формалар қалай дамып жатыр деген мәселелерге қызығушылық құпталады.

Креативтілік пен практикалық дағдыларды ұштастыра білу қабілеті маңызды: идеяны визуалды түрде іске асырудан бастап, оны ілгерілету және монетизациялауға дейінгі барлық кезеңді түсіну бағаланады. Сондай-ақ командалық жұмысқа икемділік, өзгерістерге тез бейімделу, Design Thinking немесе Agile сияқты заманауи әдістерді қолдана білу қабілеті ескеріледі.

Білім деңгейін бағалауда YouTube, TikTok, Instagram, Spotify сияқты танымал платформаларды білу, сондай-ақ Figma, Canva, CapCut, Midjourney, DaVinci Resolve сияқты цифрлық құралдармен жұмыс істеу дағдылары назарға алынады. Қосымша артықшылық ретінде медиақұқық негіздерін, авторлық құқықты, цифрлық этиканы білу, сондай-ақ NFT, краудфандинг және контентті монетизациялау тәсілдерін түсіну саналады.

Аналитикалық және шығармашылық ойлау қабілетіне ерекше мән беріледі. Талапкер қызықты медиажобаларды сипаттап, олардың табысты немесе сәтсіз болу себептерін талдап, өз ұсыныстарын немесе ерекше шешімдерін ұсына алса – бұл үлкен артықшылық болып саналады.

Практикалық тәжірибе де жоғары бағаланады: видеотүсірілімдерге, подкаст жазуға, стористер жасауға, блог жүргізуге, челленджер мен байқауларға қатысу, мектептегі немесе шығармашылық жобалар мен арт-фестивальдерге араласу – барлығы талапкердің креативті салаға дайын екендігін көрсетеді.

Коллоквиум еркін сұхбат форматында өтеді. Ең бастысы – шынайы болу, мамандыққа деген қызығушылықты көрсету, ойлау қабілетін, қарым-қатынас жасау икемін және үйренуге, дамуға деген ықыласты дәлелдеу.

Шығармашылық емтиханның бағалау критерийлері:

Бағалаудың балдық көрсеткіші <i>I</i> шығармашылық емтихан	Бағалау критерийлері <i>I</i> шығармашылық емтихан креативтік жоба қорғау	Бағалаудың балдық көрсеткіші <i>II</i> шығармашылық емтихан	Бағалау критерийлері <i>II</i> шығармашылық емтиха, сұхбаттасу, коллоквиум
45–50	Жобаның жоғары деңгейде орындалуы: түпнұсқа идея, трендтерге терең талдау, визуалды және дыбыстық тұжырымдама, заманауи digital-құралдарды (AI, AR, motion-дизайн) қолдану, қолданушы тәжірибесіне және аудиторияны тартуға бағытталған сенімді презентация.	45-50	Медиа, цифрлық өнер, XR және SMM бойынша терең білім. Блокчейн, NFT, медиатрендтерді түсіну. Кейстерді талдай білу, цифрлық сауаттылық, іскерлік коммуникация.
40–44	Идея жақсы, бірақ аудитория талдауы немесе монетизация арналары толық емес. Презентация стильді, бірақ визуалды шешім әлсіз немесе интерактив жоқ.	40-44	Медиа мен контентті жақсы түсінеді, бірақ жаңа бағыттарда (мысалы, метавселене) олқылықтар бар. Сөйлеу жақсы, бірақ талдау үстірт.

35–39	Орташа деңгей: жоба ресми аяқталған, бірақ бірегейлік жоқ, шаблондық ойлау, мәтін көп немесе визуалды элементтер әлсіз.	35-39	Базалық білім бар, бірақ негізгі кейстерді атай алмайды, терминдерді шатастырады (UX/UI, NFT), сөйлеу нашар.
30–34	Идея нақты емес, стратегия жоқ, визуалды стиль нашар, бюджет есебі көрсетілмеген.	30-34	Жауаптар үстірт, платформаларды білмейді, креативті мамандықтарды түсіндіре алмайды.
25–29	Жоба екінші ретті, басқа кейстерді көшіреді, презентацияда қателер бар, цифрлық тәсіл жоқ.	25-29	Медиаэкожүйені нашар түсінеді, команда құрылымын білмейді, функцияларды шатастырады.
20–24	Индустриямен байланыс жоқ, жоспарлау мен тиімділік бағаланбаған, безендіру нашар.	20-24	Кейстерді білмейді, Қазақстандағы креативті жобалардан мысал келтіре алмайды.
15–19	Презентация құрылымсыз, визуалды контекст жоқ, идея ашылмаған.	15-19	Жалпылама жауаптар, сыни ойлау жоқ, стандартты фразалар («өнерді дамыту керек»).
10–14	Жоба стандарттарға сәйкес келмейді, логика, дәлелдер мен визуал жоқ.	10-14	Мамандықты білмейді, медиа мен экономика арасындағы байланысты түсінбейді.
5-9	Презентация форматын түсінбеген, жеке идея жоқ.	5-9	Медиарт маманы немен айналысатынын түсіндіре алмайды.
0-4	Жоба ұсынылмаған немесе тақырыпқа сәйкес емес.	0-4	Бағытты түсінбейді, мағыналы жауап жоқ.

6B02088(2) «Медиарт пен креативті индустриялар» білім беру бағдарламасы бойынша қабылдау емтиханының (КОЛЛОКВИУМ) шамамен алғандағы сұрақтары:

Медиа, мәдениет және визуалды өнер

1. Қандай медиа және цифрлық өнер түрлерін білесіз? Мысал келтіріңіз.
2. Сізге қызықты қазақстандық немесе әлемдік блогерлер, подкастерлер немесе визуалды суретшілер кімдер? Неге?
3. «Визуалды мәдениет» ұғымын қалай түсінесіз? Ол неге медиа ортада маңызды?
4. Storytelling дегеніміз не және ол медиада қайда қолданылады?
5. Цифрлық өнер дәстүрлі өнерден несімен ерекшеленеді?
6. Қандай қазақстандық немесе әлемдік креаторларды (YouTube, TikTok, Instagram) ықпалды деп санайсыз?
7. Соңғы бір жылда сіздің есіңізде қандай мәдени немесе медиа оқиғалар қалды (фестиваль, көрме, шоу)?
8. Өнердегі NFT дегеніміз не және сіз цифрлық коллекцияларға қалай қарайсыз?
9. Қазақстан мен әлемдегі қандай әйгілі мұражайлар немесе медиаорталықтарды білесіз?
10. Қазақ мәдениетінің қай тұлғасы кино немесе теледидардың дамуына әсер етті?

Медиарт пен креативті индустриялар, жобалар және медиапродакшн

1. Медиажоба деген не? Сізге ұнайтын мысал келтіріңіз.
2. Қандай видеоблог, подкаст немесе шоу жасағыңыз келеді? Неліктен?
3. Медиапродюсер деген кім және ол блогерден несімен ерекшеленеді?
4. Медиажоба үшін мақсатты аудиторияны қалай анықтауға болады (мысалы, Instagram-сериал немесе TikTok-шоу)?
5. Креативті команданы құруда нені ескеру керек (монтаж, дыбыс, сценарий және т.б.)?
6. Авторлық контентті бастау үшін қай платформалар қолайлы (YouTube, TikTok, Spotify)?
7. Визуалды стиль мен монтаж медиажобаның табысына қалай әсер етеді?
8. Медиа ортада жеке бренд деген не және оны қалай дамытуға болады?
9. Трендтерді (мемдер, челленджер, форматтар) түсіну неге маңызды? Мысал келтіріңіз.
10. Бюджетсіз медиажобаны қалай ілгерілетуге болады (мысалы, стористер, коллаборациялар, челленджер арқылы)?

Технологиялар, цифрлық сауаттылық және заманауи құралдар

1. Фото, видео немесе дизайн үшін қандай мобильді немесе компьютерлік бағдарламаларды қолдандыңыз?
2. AR және VR дегеніміз не? Оларды қай жерде көрдіңіз?
3. TikTok пен YouTube формат пен аудитория бойынша несімен ерекшеленеді?
4. Креативті контент жасауға мүмкіндік беретін қандай құралдар немесе платформаларды білесіз (Canva, CapCut, Figma және т.б.)?
5. Жасанды интеллект медианы жасауда қалай қолданылады (мысалы, сурет генерациясы, субтитр және т.б.)?
6. Қандай технологиялар медиажобаларды интерактивті етеді?
7. «Цифрлық болмыс» деген ұғымды қалай түсінесіз?
8. Әлеуметтік желілердегі ұсыныстар алгоритмдері деген не және олар контентке қалай әсер етеді?
9. Digital-контентті жасауға қатысты қандай мамандықтар бар?
10. Метавселене деген не және ол медиажобаларға қалай әсер етеді?

Мотивация, қызығушылық және креативті ойлау

1. Неліктен дәл осы мамандықты — медиарт және креативті индустрияларды таңдадыңыз?
2. Қандай медиаформаттар сізге жақын және неге (видео, подкаст, сторис, дизайн)?
3. Оқу барысында қандай дағдыларды дамытқыңыз келеді?
4. YouTube-шоу немесе Instagram-сериалына идея ойлап табыңыз. Қысқаша айтып беріңіз.
5. Контент жасауда қатысқан жағдайды сипаттаңыз (мектепте, үйірмеде, жеке).
6. Сіз үшін креативтілік деген не? Сізді шабыттандырған креативті жобаның мысалын келтіріңіз.

7. Сіздің мектебіңіз немесе ауданыңыз үшін қандай медиажоба пайдалы болар еді деп ойлайсыз?
8. Сіз үшін медиажобада не маңыздырақ — идея ма, әлде оны жүзеге асыру ма? Неге?
9. Егер сізге өз жобыңызға бюджет берілсе, ол қандай жоба болар еді?
10. Сізді шығармашылыққа не шабыттандырады? Фильмдер, музыка, визуал, адамдар?

Байланыс ақпараты:

Шығармашылық емтихан бойынша сұрақтар: art-menedjment@kaznui.kz

Қабылдау мәселелері бойынша жалпы сұрақтар: Kaznui.priem@gmail.com

Факультет деканы: Иманберген Марат Рақышұлы

Кафедра меңгерушісі: Бектенов Самат Жаксылыкович

